

দ্রব্যমূল্যবৃদ্ধি: , ত্রুটি প্রতিকারমূলক

1.

উপক্রম: → বর্তমানে অল্পবয়স্ক বয়স্কদের মধ্যে সঞ্চয় প্রবর্তন করা
মূল্য দ্রব্যমূল্যবৃদ্ধি: । অল্পবয়স্কের ক্ষেত্রে নিম্নস্বার্থবিজ্ঞান
দরিদ্রানাং চ সংখ্যা ক্রমবর্ধমান। জনসংখ্যানুসারে কর্মক্ষেত্র
ন বর্ধিত। অক্ষিতা-দারিদ্র্য-কর্মহীনতাদিহিঃ জনজীবন
অধীনা বিলম্বিত জাত। তদুপরি নিত্যপ্রয়োজনীয়-দ্রব্যানাং
মূল্যবৃদ্ধি: সার্বজনিনাং জনানাং জীবনং হ্রাস্যপি প্রভাবয়তি।

দ্রব্যমূল্যবৃদ্ধি: কারণানি :-

প্রয়োজন: , প্রয়োজনানুসারে বিভিন্ন নিত্যপ্রয়োজনীয়
দ্রব্যানাং উৎপাদনং ন তেষতি । অর্থনীতি:

'supply Demand' ইতি নিয়মানুসারে ভোগ্যদ্রব্যানাং কথঞ্চিৎ
অত্রাব: জায়তে । ইদম্ দ্রব্যমূল্যবৃদ্ধি: প্রথমং কারণম্ ।

দ্বিতীয়ত: , 'পেট্রোল', 'ডিজেল', ইতি ইন্ধনানাং মূল্যবৃদ্ধি:
পরিবহনব্যয়স্য বর্ধনাং পরঞ্চল দ্রব্যমূল্যম্ অপি প্রভাবিতং জায়তে ।

তৃতীয়ত: , কেচিৎ প্রভাবকালিনঃ অস্বাভাবিকজন্য অধিক-
-লাভার্থং নিত্যপ্রয়োজনীয়-দ্রব্যানাং অধিকপরিমাণে ভোগ্যদ্রব্যে
সংরক্ষণং কৃত্বা ক্রমশঃ অত্রাবসং জেনয়তি । তেন আপনেষু
বিক্রেয়ার্থং মূল্যপানি হ্রাস্যতি প্রদর্শ সার্বজনিনেভ্যু তে অধিক-
-মূল্যং গৃহ্ণতি ।

চতুর্থত: , রাজনৈতিক দলনাঃ নির্বাচনে ব্যয়ার্থং বিনিয়ত্ব
প্রদত্তে অর্থম্ গৃহ্ণতি । তন্মাত্রে তে অপি কৃত্যত প্রদর্শনাং
দ্রব্যমূল্যবৃদ্ধি-বোধার্থং তান্ কিমপি ন বদন্তি । কদাচিৎ
সার্বজনিনানাং সহানুভূতি প্রাপ্তয়ে কেচিৎ রাজনৈতিকদলনাঃ
স্বদুপ্রতিবাদং কুর্ষতি । বনিকঃ প্রদত্তে অর্থং দ্রব্যমূল্যবৃদ্ধিগর্ভমেন
সংগৃহ্ণতি ।

पञ्चमः, आञ्छातिक वानिज्यव्यवस्था अपि द्रव्यमूल्यवृद्धिः
अनुत्पन्नं कारणम् ।

प्रेमिकाः :-

प्रेथमः, कृषिक्षेत्रे जिज्जपाक्षेत्रे च सर्वकारेण देणपानन वृद्धये
सामर्थिक व्यवस्था ग्रहनं कर्तव्यम् ।

द्वितीयः, पेद्रोन्नः, डिज्जल इत्यादीनां इन्कनामां मूल्यवृद्धि
न कृत्वा उन्नियुक्तनेन परिवहनव्ययत्राप्तेन परिक्षेप द्रव्यमूल्य-
वृद्धि र्कारः क्रियते ।

तृतीयः, डान्दाराणां रक्षणं देणानां परिमाननिर्वर्णनं
कर्तव्यम् । तस्य उन्नयने असार्थ-व्यवसायिभ्य
दृष्टोत्तुम्भनकं काञ्चिदपिदानं कर्तव्यम् ।

चतुर्थः, राजनैतिकदलेः निर्वाचनव्ययस्य श्रापः कर्तव्यः ।
तेः वनिगतः अर्थः न ग्रहीतव्यः । तेन तस्य बुद्धतावः
अनेषु तेषु न पतिश्रुति ।

पञ्चमः, आञ्छातिक वानिज्य-विषयेषु अपि सर्वकारेण
देक्षस्य अर्थदा रक्षितव्या, सर्वकारेण तं न स्वीकर्तव्यम्
मेन प्राविवरणजनानां जीवनं तस्य बुद्धतावेन प्रभावितं
जायते ।

उपसंहारः :- मनुष्ये देक्षस्य मरुती सञ्जाद ।

अतः देक्षवापिनाः प्रुद्यायु हिताय
च सर्वकारस्य प्रेच्छा नियुजितव्या । अविनिश्चितमेव
देव्यमूल्यवृद्धि र्कारे अस्माकं सर्वकारः समर्थः इत्ये इति वयम्
आकाङ्क्षामहे ।

উপসংহতঃ :- স্বীকৃত্য ন কেবলম্ ভাবতম্য কবি, অদি তু
 বিশ্বকবি । চিন্তন, স্মরণ, কর্মসার্বনে চ স বিশ্বমানবস্য
 হিতম্ আত্মানং নিযুক্তিবান্ । সপ্রীক্ষন সহ অপ্রীক্ষন্য,
 যশেন সহ পূর্ণস্য, ব্যক্তিজীবনেন সহ সম্বন্ধিজীবনস্য স্নেহবন্ধন-
 তস্য সমস্য জীবনস্য সার্বনা অপ্ৰীঃ । কবঃ জন্মানঃ সার্ব-
 জীবনম্ ভাবতম্যিনঃ তয়া বহির্ভাবতে তস্য গুণানুবাগিনঃ
 নানাবিধানুষ্ঠানে সঙ্গচ্ছন্ তু স্ময়ন্তি ।

জীবনবৃত্তান্তম্ :- কোনকাতায় 'জোড়ামাকো' ইতি
 পুত্রান চাকুর পরিবারে ১২৬৮ বঙ্গাব্দস্য
 'বৈষ্ণব' নামস্য পঞ্চবিংশতিতম দিবসে স্বীকৃত্য মেত্রায়ঃ
 তস্য পিতা স্বর্গস্থঃ দেবকৃত্যঃ, মাতা চ সাবদা দেবী ।
 স্বীকৃত্যস্য অপমান্য কীর্তি ক্ষান্তিনিকেতনে বিশ্ব-
 ভাবতী পুত্রানম্ । দেহস্য স্বাধীনতা সংগ্রামে অদি
 তস্য গুরুত্বপূর্ণ অবদানম্ আপ্যৈ । ভাবতম্যিনঃ বৈষ্ণবান্
 কৃত্ব তেন বঙ্গাব্দনম্ অনুষ্ঠিতম্ । ১২১৩ খ্রীষ্টাব্দে
 'সীতাঙ্কলী' ইতি কাব্যং বিচর্য স 'নোভেন' ইতি
 পুস্তকটোর্মিত অতঃ । পরন্তু 'জানিখানওয়াল-
 -বাপ' ইতি পুত্রান আকর্ষনেনৈক নিবর্তিত্য সার্বজন-
 -জনানা' নির্বন্য প্রতিবাদপুস্তকং বৃষ্টি সর্বকালে
 প্রদত্তং 'নাইট' ইতি সম্মানং তেন পরিচ্যুতং ।
 ১৩৪৮ বঙ্গাব্দস্য স্মরণমাসস্য দ্বাবিংশতিতমে দিবসে
 স পরলোকং গতঃ ।

স্বীকৃত্যস্য কাব্যসার্বনা :- স্বীকৃত্যস্য অনেকে কানি
 কাব্যানি সক্তি । তেষু 'কল্পনা',
 'অনিকা', 'নিবেদ', 'ধূয়া', 'সোমরত্ন', 'সীতাঙ্কলী',

৫
'বন্দনা', ইত্যাদি উল্লেখযোগ্য। তেঁর কাব্যে
কবী মনোভাৱ, সূজাতীৰ্জীৱনাবোধঃ, আৰ্ঘ্যাত্মিক ভাৱনা চ
সুন্দৰিহীট।

প্ৰবন্ধকাৰঃ বৃষীন্দ্রনাথঃ :- বৃষীন্দ্রনাথস্য প্ৰবন্ধাঃ তস্য
জীবননিষ্ঠ - স্মোনস্য ভাৱ্যপ্ৰকৃপাঃ ।

'ভাৱী', 'সাবনা', 'ভাৱা', 'বৃষীন্দ্রনাথ', ইত্যাদি পৰিষ্কাৰ
তেঁৰে আৰ্ঘ্যাত্ম্য প্ৰবন্ধ প্ৰকাশিতাঃ । জিহ্ম প্ৰাৰ্থিত বিষ্ণু
জিহ্মতাপা, আৰ্ঘ্য-ৰাজনৈতিক-চিত্তনম্, সামাজিক-সমস্যা কাম্,
বিজ্ঞানতীক্ষ্ণ-বীৰ-দৰ্শন-জিহ্ম ইত্যাদিঃ তস্য প্ৰবন্ধাঃ
সমৃদ্ধাঃ জাত ।

নাট্যকাৰঃ বৃষীন্দ্রনাথঃ :- নাট্যৰচনায়াঃ অপি বৃষীন্দ্রনাথস্য
কৃতিভূঃ পৰ্বজনবিদিতম্ । তস্য

'বৃষ্ণকৰী', 'বাক্য', 'বৃষ্ণকৰী', ইত্যাদি নাট্যকাৰ
অৰ্থনাপি জিহ্মতীক্ষ্ণ আৰ্ঘ্যযুক্তি । নাট্যসমূহ - নাট্যপ্ৰযোজনা
নাট্যতীক্ষ্ণস্য স আৰ্ঘ্যনিক স্মৰ্শুভাঃ পৰিষ্কাৰঃ দত্তবান্ ।

উপন্যাসিকঃ বৃষীন্দ্রনাথঃ :- উপন্যাস ৰচনায় অপি
বৃষীন্দ্রনাথঃ সিদ্ধহস্ত আসীৎ ।

উপন্যাস-বিষ্ণু প্ৰীচ্ছাকস্য বৃষ্ণদেৱস্য ভাৱজীবনম্ । তস্য
উপন্যাসানাং বিষয়ঃ 'চাৰ্ঘ্যৰ বান্', 'সোৱা', 'স্বৰ্গ বহিৰে',
'চতুৰ্থ', 'শোৰ কৰিতা', ইত্যাদয়ঃ উপন্যাসাঃ তস্য অমৰ-
কীৰ্ত্তয়ঃ ।

কব্যকাৰঃ বৃষীন্দ্রনাথঃ :- বৃষীন্দ্রনাথস্য কব্যবিষ্ণু
ৰচনায় বৃষ্ণদেৱস্য স্মৰ্শুভাঃ জিহ্মজীবনস্য

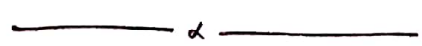
চিত্তম্, অক্ষিতম্ । স্মৰ্শু-প্ৰকৃতি, স্মৰ্শু-প্ৰকৃতি, স্মৰ্শু-প্ৰকৃতি, স্মৰ্শু-প্ৰকৃতি,

আজ্ঞা-নৈবাস্যে , পারীনাং ব্যক্তিপ্রত্যয়ঃ , সংস্কারঃ বিষ্ণুস্রঃ চ
সুদক্ষকামেন পরিচুস্তা । 'পোর্টমাস্টার , বেকরাজী , সুধিত-
-পাথান , দানপ্রতিদান , ন্যায্যেচরি ইত্যাদী তস্য উল্লেখযোগ্যঃ
কামাজাতঃ ।

সম্বন্ধিকারঃ বৃষীন্দ্রনাথঃ :- সম্বন্ধিত পিপাসু ক্রমেন বৃষীন্দ্রনাথঃ
কালজয়ানি গীতানি সৃষ্টেবান্ । আনন্দ ,
সুখে , হুঃখে , স্মিলনে , বিবাহে , জীবনে , মরণে জ্যে গীতেভ্য
সার্বজন্যঃ জীবনব্রহ্মাণ্ডং প্রাপ্নুবক্তি ।

উপসংহারঃ :- বৃষীন্দ্রনাথঃ যেষু অন্তঃসত্ত্বঃ হিংস্রাবিদ্রেষু
প্রেমঃ ওঙ্গসি ক্র্যোতিসন্ন , পরার্থীনতায়াং
ক্লীতাং দীনতাং চ উপলব্ধবান্ । অতঃ স্বেচ্ছায়াং
ঈর্ষ্য উদ্ভায়াং গর্ভীর প্রত্যয়েন স্মারকজীবনস্য বানী ভ্রম
স্মারিতা । তস্য সার্বজন্য স্ততবর্ষে চ তং প্রতি স্মার-
-কালী কামেন অস্মাতি ত্য প্রদক্ষিতস্মার্ত অনুস্মর্তব্য
হুতি সন্ন ।

वर्तमानयुगे संस्कृतशिक्षायाः उद्देशः

उद्देशः :- प्रत्येकगति सुसंरिती रचनायां या बोधा अकीयं प्रोचनत्वं विद्योसयति प्रा नाम संस्कृत बोधा ।
बोधा बोधा प्रोयः चतुःप्रहप्रवर्षानि वेद - श्रुति - पुरान -
दक्षर - काव्य - नाटक - द्योविदिद्या - कला - साहित्यादि
विषयेषु अगनितैः ग्रन्थैः असाक्षरम् अद्यापि
प्रकटयति ।

वार्तीय बोधानाम् असाक्षरता संस्कृतबोधा :- संस्कृतबोधा

अविकारक वार्तीय
बोधानां असाक्षरता । अतः वार्तीय बोधानां समृद्धि-
सार्वनार्थं सयत्नम् अप्या अनुकीलनं कर्तव्यम् ।
संस्कृत बोधान् अनरिती वेदोपनिषद् - पुरानादीनां
सम्यक् ज्ञानम् न लभते । अतः बोधाः विषयानां
ज्ञानाहरनाय संस्कृतबोधा अवल्यं पठनिया । अनेन
वार्तीय संस्कृतैः यथार्थं असाक्षरं क्वाहूः अक्यते ।

वार्थबोधा रूपेण संस्कृतस्य असाक्षरता :- समृद्धि वार्थवर्षे

का नाम वार्थबोधा
अस्य श्रुतिमान् विषयं अज्ञानं तर्कः अस्ति । सर्वजोवन
शिक्षा बोधा वार्थबोधा रूपेण अकृता । परंतु बंध-
दाक्षिणाद्यादि देक्षवासिद्धिः प्रा नः अनुभोदिता । केचि
अस्य आकलनबोधान् एव अकृत्य शिक्षावर्षां परिपालन-
विषयं इच्छति । परंतु आतर्कतिक असाक्षर बोधनबोधा
बलिष्ठा अपि असाक्षरप्रार्थकाः वार्तीय्याः एव अप्या
निष्ठाता । अपि च विद्यार्थी बोधायाः वार्थबोधा

कूपन प्रीकरणे प्रदक्ष्या अपमानं जायते । अप्यात् अवध्यां
संस्कृतोऽयं वेद वाधेऽयं कूपन प्रीकर्तुः कश्चेत् । अस्मिन्
विषये सर्वकारेण सदर्शकः पदस्मरणं प्रथितम् ।

नैतिक प्रेरणादाने संस्कृतोऽयं :- कर्तमानं भावतश्चे
जनानां नैतिकाचारम् ,

कर्तव्यवर्षम् तथा अनुरिष्यमानं मानविक-पुण्यं अपि अर्थःपतनं
जाते । प्रोचनः मूल्यवर्षम् अपि अर्थःपतितः । राज-
नीतिक्षेत्रे प्रोचनः भाषाविकः दनीतिकादिनां जनानां
संख्या अस्मदर्थमानाः । अस्मिन् वागीयदीयनं प्राणहिकम्
अर्थःपतनं दृश्यते । अस्मिन् देयावले समये संस्कृत-
तथा तथा ज्ञेया वदितानां प्रोचनं वल्लनं प्रोचनेन
अस्माकं प्रोचनं मूल्यवर्षं रक्षितुं कश्चेत् ।

वैप्रेक्ष्यः :- अतः संस्कृतोऽयं अर्थःपतनं
वैप्रेक्षितं अद्यापि निम्नं कथं कर्तुं ।

वैप्रेक्षिकाः अपि संस्कृतोऽयं यत्नेन अर्थितं प्रोचनं
यत्नेन प्राप्तवन्तः, अद्यापि प्राप्नुवन्ति । अतः अस्मादि
संस्कृतं अनुशीलनं तथा प्रोचनं कर्तुं यत्नेन
करणीयं इति ।

